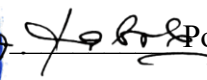

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА КРИМІНАЛІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІФННЮІ НУ «ОЮА»

проф. Роман САВЧУК

«2» вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА
ОК 2**

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
ступінь вищої освіти	магістр
галузь знань	08 Право
спеціальність	081 Право
освітня програма	Право

Розробники програми: к.ю.н., доц. Джуган Вікторія Олегівна

Затверджено на засіданні кафедри цивільного та господарського права і процесу (протокол № 1 від 27.08.2025 р.)

В.о. завідувача кафедри цивільного та господарського права і процесу

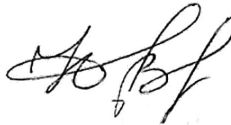
Андрій РОМАНЮК

Керівник навчального відділу

Ірина ЯЦКІВ

Гарант освітньої програми

Віталій ЮРЧИШИН

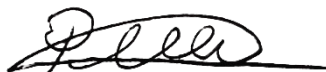
Науково-методична рада (протокол № 1 від 02.09 2025 р.)

Голова науково-методичної ради

Олександр ФЕЛИК

Заступник директора

Олександр ФЕЛИК

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Опис освітнього компонента					
Назва освітнього компонента	<u>Сучасні проблеми цивільного права</u> <u>Modern problems of civil law</u>				
Освітня програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»				
Рівень вищої освіти	Форма навчання	Тип	Курс	Семестр	Обсяг, кредит / год
Другий (магістерський) рівень	Денна, заочна форма навчання	О	1	1	денна ф/н – 3/90, заочна ф/н – 3/90
Короткий опис предметної сфери	Навчальна дисципліна «Сучасні проблеми цивільного права» є юридичною дисципліною, що посідає важливе місце у системі підготовки майбутніх фахівців-юристів. Ця дисципліна є продовженням та поглибленням базового курсу «Цивільного права», призначеним для студентів магістерського рівня. Її метою є дослідження та аналіз найбільш актуальних, складних і дискусійних питань цивілістики, які виникають у зв'язку з постійними змінами законодавства та правозастосовної практики. Глибоке засвоєння курсу є необхідною умовою для формування висококваліфікованих юристів (суддів, прокурорів, адвокатів, нотаріусів), здатних ефективно захищати суб'єктивні права та інтереси фізичних і юридичних осіб. Цей курс дозволяє зосередитися виключно на найактуальніших проблемах цивільного права та цивільних правовідносин, зокрема, проблемах речового права, особистих немайнових прав, права інтелектуальної власності, спадкового права, договірної та позадоговірної права. Засвоєння цього матеріалу забезпечує поглиблену аналітичну підготовку для юридичної практики, дозволяючи студентам-магістрам самостійно досліджувати та ефективно розв'язувати найскладніші проблеми застосування норм цивільного права у сучасному суспільстві.				
Викладач освітнього компонента	Джуган Вікторія Олегівна доцент кафедри цивільного та господарського права і процесу ІФННЮІ Національного університету «Одеська юридична академія» кандидат юридичних наук Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13 каб. 214				
Мова викладання	українська				
Передумови	Дисципліна викладається у першому навчальному семестрі відповідно до навчального плану, додаткових вимог неї не встановлюється.. Вивчення курсу ґрунтується на знаннях, отриманих під час опанування таких базових дисциплін, як: «Теорія держави та права», «Цивільне право» (Загальна та Особлива частини), «Цивільне процесуальне право» «Господарське право», «Сімейне право», «Земельне право» та інших.				

Постреквізити	Дисципліна є підґрунтям для подальшого засвоєння та вдосконалення спеціальних (фахових) компетентностей за обраним спрямуванням.
----------------------	--

2. Структура освітнього компонента		
Види навантаження	Денна форма год.	Заочна форма год.
Кількість кредитів / год	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи, у т. ч.:	34	16
• лекційні заняття, год.	16	10
• практичні заняття, год.	18	6
• семінарські заняття, год.		
• лабораторні заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи, у т. ч.:	56	74
• контрольні роботи, к-сть / год.		
• індивідуальне науково-дослідне завдання, год.	10	10
• підготовка до аудиторних занять та контрольних заходів, год.	46	64
Екзамен	+	+
Залік	–	–

3. Мета і завдання освітнього компонента	
Мета навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна вивчає проблеми розуміння базових категорій цивільного права та цивільних правовідносин, проблеми набуття, припинення та захисту речових прав (права власності, володіння, сервітуту, суперфіцію, емфітевзису), проблеми зобов'язальних правовідносин, зокрема договірних та позадоговірних зобов'язань, особистих немайнових прав, спадкового права та права інтелектуальної власності. Актуальність вивчення спецкурсу «Сучасні проблеми цивільного права» обумовлена його ключовим значенням у постійному розвитку національного права та необхідністю адаптації цивілістичної доктрини до сучасних викликів. Зазначена необхідність обумовлена інституційним розвитком цивільного права України з урахуванням тенденцій, що характерні для цивілізованого громадянського суспільства та європейської інтеграції. Поглиблене вивчення цивілістичних проблем та методології їх дослідження дозволяє визначити нові вектори розвитку приватного права України та країн ЄС, а також оцінити перспективи їхньої гармонізації. Особливої ваги актуальність набуває через необхідність аналізу правового регулювання цивільних відносин в умовах воєнного стану, що діє в Україні. Тимчасове переміщення населення, виїзд за кордон та окупація територій створили нові вимоги до механізму реалізації та захисту цивільних прав та обов'язків, що вимагає від юристів глибокого розуміння зв'язку цивільного права як інструменту регулювання та цивільних відносин в умовах дії особливого правового режиму. Мета дисципліни – допомогти студентам-магістрам юридичних вищих навчальних закладів, а також майбутнім адвокатам, нотаріусам, суддям та юрисконсультам у дослідженні та вирішенні проблемних, дискусійних та найактуальніших питань цивільного законодавства та практики, яких можна досягти лише при вивченні цього курсу. Метою курсу є також формування в них системи науково-теоретичних та практичних знань з проблем приватного права, його інститутів, напрямів розвитку й удосконалення законодавства в існуючих умовах.

Результати освітнього компонента				
Символ РН	Внаслідок вивчення ОК студент буде здатним продемонструвати такі результати навчання:	Посилання на символ ПРН	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення РН
1.	Оцінювати природу та характер складних суспільних процесів і явищ (наприклад, цифрових прав), і виявляти розуміння меж та механізмів їх цивільно-правового регулювання.	ПРН1	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
2.	Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами (добросовісності, справедливості) та професійними етичними стандартами при вирішенні спорів.	ПРН2	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
3.	Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних судової практики, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.	ПРН3	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
4.	Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем (зокрема, речового та спадкового права), що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.	ПРН4	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
5.	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	ПРН6	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
6.	Дискутувати зі складних правових проблем цивілістики (зобов'язальне, речове, спадкове право), пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.	ПРН7	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
7.	Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.	ПРН8	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
8.	Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг, пов'язаних з захистом особистих немайнових та майнових прав.	ПРН9	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді

9.	Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів приватного права, зокрема, в умовах дії особливих правових режимів.	ПРН11	Лекції, семінари, самостійне навчання методи	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
10.	Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів цивільного права в романо-германській правовій системі, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.	ПРН12	Лекції, семінари, самостійне навчання методи	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
11.	Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих інститутів цивільного права.	ПРН13	Лекції, семінари, самостійне навчання методи	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
12.	Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування в цивільних правовідносинах.	ПРН14	Лекції, семінари, самостійне навчання методи	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
13.	Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.	ПРН16	Лекції, семінари, самостійне навчання методи	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
14.	Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у сфері приватного права у різних сферах професійної діяльності.	ПРН17	Лекції, семінари, самостійне навчання методи	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
15.	Демонструвати знання і розуміння проблематики глобалізаційних процесів у контексті розвитку сучасних цивільно-правових явищ .	ПРН18	Лекції, семінари, самостійне навчання методи	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цього ОК деталізують такі Програмні результати навчання:
РН 1	Оцінювати природу та характер складних суспільних процесів і явищ (наприклад, цифрових прав), і виявляти розуміння меж та механізмів їх цивільно-правового регулювання.
РН 2	Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами (добросовісності, справедливості) та професійними етичними стандартами при вирішенні спорів.
РН 3	Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних судової практики, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
РН 4	Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи

	першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем (зокрема, речового та спадкового права), що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
РН 6	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
РН 7	Дискутувати зі складних правових проблем цивілістики (зобов'язальне, речове, спадкове право), пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
РН 8	Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
РН 9	Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг, пов'язаних з захистом особистих немайнових та майнових прав.
РН 11	Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів приватного права, зокрема, в умовах дії особливих правових режимів.
РН 12	Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів цивільного права в романо-германській правовій системі, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
ПРН 13	Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих інститутів цивільного права.
РН 14	Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування в цивільних правовідносинах.
РН 16	Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
РН 17	Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у сфері приватного права у різних сферах професійної діяльності.
РН 18	Демонструвати знання і розуміння проблематики глобалізаційних процесів у контексті розвитку сучасних цивільно-правових явищ .

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цього ОК деталізують такі програмні результати навчання:
ІК	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
ЗК3	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК4	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК7.	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК8.	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК9.	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК10.	Здатність розробляти проекти та управляти ними.
ЗК11.	Здатність утверджувати культуру доброчесності, виявляти та формувати нульову толерантність до корупційних проявів, дотримуватися та послідовно відстоювати високі стандарти професійної етики.
ЗК12.	Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.
СК1	Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
СК2	Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського

	Союзу на правову систему України.
СК3	Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.
СК5	Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів приватного права.
СК6	Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
СК8	Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.
СК9	Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
СК10	Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
СК11	Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.
СК12	Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.
СК13	Здатність доносити до фахівців і нефаківців у сфері права на інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
СК14	Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
СК15	Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
СК16	Здатність демонструвати знання й розуміння правових явищ в умовах глобалізаційних процесів.
СК17	Здатність вирішувати колізійні та конфліктні проблеми цивільно-правового регулювання суспільних відносин.

Технологія навчання	Змішане навчання (аудиторне навчання, поєднане із частковим застосуванням електронного навчання і дистанційних технологій)
---------------------	--

4. Програма та тематичний план освітнього компонента

Програма освітнього компонента	<u>Сучасні проблеми цивільного права</u> <u>Modern problems of civil law</u>
--------------------------------	---

Лекційні заняття				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	ДФ год.	ЗФ год
Тема 1.	Сучасні проблеми загальних положень цивільного права та суті цивільних правовідносин.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 7, ПРН 17, ПРН 18	2	1
Тема 2.	Сучасні проблеми речового права.	ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 17	2	1

Тема 3.	Сучасні проблеми цивільно-правового зобов'язання.	ПРН 2, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 13, ПРН 14, ПРН17	2	1
Тема 4.	Сучасні проблеми цивільно-правового договору.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17	2	1
Тема 5.	Сучасні проблеми недоговірних зобов'язань.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 8, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17	2	2
Тема 6.	Сучасні проблеми цивільно-правового регулювання особистих немайнових прав.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 9, ПРН 13, ПРН 14. ПРН 17	2	2
Тема 7.	Сучасні проблеми права інтелектуальної власності.	ПРН 1, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 9, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18	2	—
Тема 8.	Сучасні проблеми спадкового права.	ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17	2	2

Практичні, семінарські, лабораторні заняття				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Сучасні проблеми загальних положень цивільного права та суті цивільних правовідносин.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 7, ПРН 17, ПРН 18	2	—
Тема 2.	Сучасні проблеми речового права.	ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 17	2	—
Тема 3.	Сучасні проблеми цивільно-правового зобов'язання.	ПРН 2, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 13, ПРН 14, ПРН17	2	2
Тема 4.	Сучасні проблеми цивільно-правового договору.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17	2	2
Тема 5.	Сучасні проблеми недоговірних зобов'язань.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 8, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17	2	—

Тема 6.	Сучасні проблеми цивільно-правового регулювання особистих немайнових прав.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 9, ПРН 13, ПРН 14. ПРН 17	4	2
Тема 7.	Сучасні проблеми права інтелектуальної власності.	ПРН 1, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 9, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18	2	–
Тема 8.	Сучасні проблеми спадкового права.	ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17	2	–

Самостійна робота				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	ДФН	ЗФН
Тема 1.	Сучасні проблеми загальних положень цивільного права та суті цивільних правовідносин.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 7, ПРН 17, ПРН 18	5	8
Тема 2.	Сучасні проблеми речового права.	ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 17	5	8
Тема 3.	Сучасні проблеми цивільно-правового зобов'язання.	ПРН 2, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17	6	8
Тема 4.	Сучасні проблеми цивільно-правового договору.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17	6	8
Тема 5.	Сучасні проблеми недоговірних зобов'язань.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 8, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17	6	8
Тема 6.	Сучасні проблеми цивільно-правового регулювання особистих немайнових прав.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 9, ПРН 13, ПРН 14. ПРН 17	6	8
Тема 7.	Сучасні проблеми права інтелектуальної власності.	ПРН 1, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 9, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18	6	8
Тема 8.	Сучасні проблеми спадкового права.	ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 17	6	8
			46	64

Індивідуальні завдання				
Символ одиниці змісту	Опис змісту індивідуального завдання	Посилання на РН ОК	ДФ год.	ЗФ год.
1	Підготовка реферату (доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Доповідь являє собою інформаційне повідомлення.	ПРН1 ПРН2 ПРН 3 ПРН4 ПРН 6 ПРН 7 ПРН 8 ПРН 9 ПРН 11 ПРН 12 ПРН 13 ПРН14 ПРН 16 ПРН 17 ПРН 18	10	10

5. Ресурси для навчання	
Список основних джерел	1. Calnan, Richard. A Short Introduction to the German Law of Torts. Wildy, Simmonds & Hill Publishing, 2023. 120 pp. 2. Reid, Kenneth G. C.; Schmidt, Jan Peter; Zimmermann, Reinhard (Eds.). Comparative Succession Law Volume IV: Administration of Estates. Oxford University Press, 2025. 711 pp. 3. Markesinis, Basil S.; Unberath, Hannes; Johnston, Angus C.. Markesinis's German Law of Torts: A Comparative Treatise (4th Edition). Hart Publishing (Bloomsbury), 2024. 553 pp. 4. Novakovic, Marko (Ed.). Common Law and Civil Law Today - Convergence and Divergence. Vernon Press, 2019. 502 pp. 5. Robbers, Gerhard. An Introduction to German Law (8th Edition). Nomos, 2023. 318 pp. 6. Sales, P.; Owen, D.; Calnan, R. (Eds.). Tort Law and the Legislature: Common Law, Civil Law and Human Rights. Bloomsbury Publishing, 2022. 352 pp. 7. Smits, Jan M. Contract Law: A Comparative Introduction (3rd Edition). Edward Elgar Publishing, 2021. 320 pp. 8. Аврамова О.Е., Вакулович Е.В., Горбенко А.С. та ін. Цивільне право. Особлива частина: навч. посіб.; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарєва; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2023. 420 с. 9. Аврамова О.Е. Цивільне право. Загальна частина: навч. посіб.; за заг. ред. С.О. Сліпченка, О.Л. Зайцева; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2022. 332 с. 10. Баранова Л.Н., Дуденко Т.В. та ін. Цивільне право України: підруч. Частина загальна; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: 2024. 568 с. 11. Борисова В.І., Іванова К.Ю., Карнаух Б.П., Ходико Ю.Є. Цивільне право України: навчальний посібник для складання вступного випробування в магістратуру у формі ЗНО. К.: Право, 2021. 396 с. 12. Вавженчук С. Я. Договірне право : підручник : у 2 т. Т. І. Харків: Право, 2022. 632 с.

13. Грабар Н.М., Парасюк В.М., Парасюк М.В. Цивільне право України (Особлива частина) (у схемах та таблицях): навч. посіб. Львів: Растр-7, 2021. 467 с.
14. Давидова І.В., Харитонов Є.О. Цивільне право України: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Одеса: Гельветика, 2021. 388 с.
15. Дзера О.В. Договірне право України. Загальна частина: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2022. 896 с.
16. Дзера О.В. Цивільно-правова наука і практика. Збірник науково-правових (консультативних, експертних висновків). К.: Алерта, 2023. 572 с.
17. Карнаух Б.П. Причинний зв'язок у деліктному праві: монографія. К.: ЕКУС, 2025. 464 с.
18. Кириченко Ю.В. Договірне право України / Кириченко В.М., Кириченко Ю.В., Куракін О.М.: підручник. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. 230 с.
19. Кіріяк О.В., Пацурківський Ю.П., Гудима-Підвербецька М.М. Цивільне право (загальна частина): навчальний посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
20. Коротюк О.В. Спадщина з іноземним елементом: практичний посібник. К.: ОВК, 2023. 236 с.
21. Кухарев О.Є. Спадкове право України: підручник. К.: Алерта, 2020. 362 с.
22. Мічурін Є.О. Цивільне право. Загальна частина: навчальний посібник для підготовки до іспитів. Харків: Право, 2022. 234 с.
23. Мічурін Є.О., Шишка О.Р. Цивільне право. Альбом схем: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1. Вид. 6-те, перероблене. Харків: Право, 2022. 220 с.
24. Мічурін Є.О., Шишка О.Р. Цивільне право. Альбом схем: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 2. Вид. 6-те, перероблене. Харків: Право, 2022. 250 с.
25. Никифорак В.М., Процьків Н.М. Цивільне право України (особлива частина): навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
26. Покровська А. О. Самозахист у договірних відносинах: монографія. Харків: Екус, 2024. 232 с.
27. Попова С.О. Особисті немайнові права юридичної особи: реалії сьогодення: монографія. К.: Право, 2023. 360 с.
28. Проблеми здійснення та захисту цивільних прав в умовах воєнного стану: монографія [Електронне видання] / за ред.: Є. О. Харитонова, О. І. Харитонової, К. Г. Некіт; упор.-укл. Ю. С. Маршук; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: «Фенікс», 2023. 336 с.
29. Рябченко О. П., Сопілко І. М. До питання формування концепції захисту прав людини під час воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 2023. № 4. С.414-417.
30. Сліпченко А. С. Цивільний оборот речей: монографія. Харків: Екус, 2024. 240 с.
31. Спадкове право: крізь призму судової практики: монографія / за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: Екус, 2022. 536 с.
32. Спадкове право: національні, порівняльні та міжнародні аспекти / за ред. С.Я. Фурси. К.: Алерта, 2025. 576 с.
33. Спасибо-Фатєєва І.В. Право власності. Способи захисту крізь призму судової практики: монографія. – Х.: ЕКУС, 2023. 616 с.
34. Спасибо-Фатєєва І.В. Цивільне право. Загальна частина: курс лекцій. Х.: ЕКУС, 2021. 448 с.
35. Спасибо-Фатєєва І.В. Цивільне право. Особлива частина. Х.:

ЕКУС, 2022. 640 с.

36. Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності : матеріали XXIII наук.-практ. конф., присвяч. 103-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР, ректора Харківського юридичного інституту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова (Харків, 7 лют. 2025 р.). – Харків : ЕКУС, 2025. – 372 с.

37. Тетарчук І. Цивільне право України: навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Центр навчальної літератури, 2021. 228 с.

38. Тетарчук І., Дяків Т. Зобов'язальне право України: навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Центр навчальної літератури, 2021. 192 с.

39. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Приватне право як концепт. Одеса: Фенікс, 2023. – 446 с.

40. Чернега В. М. Актуальні проблеми цивільного права та процесу: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2024. 254 с.

41. Чернега В.М. Цивільне право: національне, міжнародне, зарубіжне, порівняльне: підручник. К.: Ліра-К, 2025. 498 с.

42. Цивільне право: навчально-методичний посібник / Возняковська К.А., Сафончик О.І., Біленець Д.А., Глиняна К.М., Чернівці, 2024. 215 с.

43. Юркевич Ю. М., Дутко А. О. та ін. Особисті немайнові права особи: навч. посібник / за ред. А. О. Дутко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 444 с.

44. Якубівський І.Є. Цивільно-правовий режим об'єктів, згенерованих штучним інтелектом. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО. 2024. № 82: ч.1. С. 355-361.

Нормативні акти:

Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.

45. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text.

46. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

47. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

48. Земельний кодекс від 15 жовтня 2001 р. № 2768-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2768-14>.

49. Кодекс торговельного мореплавства України від 23 травня 1995 р. № 176/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/176/95-%D0%B2%D1%80>.

50. Кодекс України з процедур з банкрутства 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2597-19>.

51. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3393-17>.

52. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року № 2947-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.

53. Основи законодавства України про охорону здоров'я: закон України від 19 листопада 1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12/card2#Card>.

54. Про автомобільний транспорт: закон України від 05 квітня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>.

55. Про авторське право і суміжні права: закон України від 01

	грудня 2022 р. № 2811-IX URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2811-20. 56. Про архітектурну діяльність: закон України від 20 травня 1999 р. № 687-XIV URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/687-14. 57. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: закон України від 21 грудня 2017 р. № 2258-V III URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2258-19. 58. Про банки і банківську діяльність: закон України від 07 грудня 2000 р. № 2121-III URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2121-14. 59. Про благодійну діяльність та благодійні організації: закон України від 05 липня 2012 р. № 5073-VI URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/5073-17. 60. Про залізничний транспорт: закон України від 04 липня 1996 р. № 273/96-BP URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/273/96-%D0%B2%D1%80. 61. Про оренду землі: закон України від 06 жовтня 1998 р. № 161-XIV URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/161-14. 62. Про охорону дитинства: закон України від 26 квітня 2001 р. № 2402-III URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2402-14. 63. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб: закон України від 09 вересня 2025 р. № 4196-IX URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20/card2#Card 64. Про страхування: закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1909-20.
--	--

Список допоміжних джерел	- Білоус Т.Й. Регулювання спадкових відносин в Україні та країнах ЄС. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету</i>. 2024. № 86 (Ч. 2). С. 27-31. - Борисова В.І. Оновлення цивільного кодексу України: зміни до загальних положень про юридичну особу. <i>Нове українське право</i>. 2023. № 1. С. 40-47. - Великанова М.М. Правові наслідки недійсності правочинів: реституція чи кондиція? <i>Нове українське право</i>. 2023. № 1. С. 54-59. - Великанова М.М. Перевертун О.В. Переддоговірні спори та переддоговірна відповідальність у цивільному праві. <i>Нове українське право</i>. 2024. № 4. С. 59-64. - Ворожінський Я.В. Актуальні питання інституту визнання необґрунтованими активів. <i>Київський часопис права</i>, 2021. № 4. С. 94-102. - Деркач І.М. Правова природа зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями або бездіяльністю органів прокуратури. <i>Нове українське право</i>. 2024. № 2. С. 163-169. - Дзера І.О. Санкції у цивільному праві України: проблеми теорії та судової практики. Київ: Дакор, 2022. 540 с. - Дзера І.О. Система цивільно-правових санкцій у загальній частині Цивільного кодексу України. <i>ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка</i>, 2020. С. 17-23. - Добрянська Н.В. Особливості укладення цивільно-правових договорів в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні. <i>Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки</i>, 2024. Том 35 (74). № 3. С. 32-36. - Карпенко Р.В. Еволюція речового права України. <i>Право і суспільство</i>. 2024. Т. 1. № 1. С. 49-53. - Кіріяк О. Співвідношення понять «термін» і «момент у часі» за
--------------------------	--

- цивільним законодавством України. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 3. С.32-36.
12. Кравчик М. Б. Сучасні тенденції спадкового права України. *Право і суспільство*. 2022. № 6. С. 92-96.
13. Кройтор В.А. Особливості визнання спадщини відумерлою в доктрині цивільного права та практиці правозастосування *Аналітично-порівняльне правознавство*, 2024. №5. С. 182-187.
14. Крук Є.В. Гарантії притягнення суб'єктів вчинення корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення до цивільно-правової відповідальності. *Актуальні проблеми держави і права*, 2022. № 93. С. 11-19.
15. «Оновлення цивільного кодексу України: формування підходів»: колективна монографія. За ред. проф. Довгерта А.С. і проф. Харитонова Є.О. Одеса: Гельветика, 2020.-674с.
16. Панченко С. В. Принципи здійснення цивільних прав у динаміці договірної зобов'язання. *Аналітично-порівняльне правознавство*, 2024. №5. С. 204-209.
17. Панченко С. В. Особливості здійснення цивільних прав учасників в договорах купівлі-продажу. *Аналітично-порівняльне правознавство*, 2024. № 6. С. 270-276.
18. Парасюк М.В. Про деякі проблеми цивільного права. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2023. № 36. С.210-216.
19. Подвірна О.В. Строки та терміни у цивільному праві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 8. С. 66-68.
20. Рекодифікація речового права: збірник матеріалів XIV Міжнародного цивілістичного форуму (м. Київ, 16 травня 2025 р.). Одеса: Видавництво «Юридика», 2025. 200 с.
21. Сафончик О. Право на життя в системі особистих немайнових прав фізичних осіб *Юридичний вісник*. 2025. № 2. С. 84-92.
22. Стрілець М.І. Зміст та істотні умови договору про надання фріланс-послуг. *Часопис цивілістики*. 2025. № 57. С. 30-34.
23. *Сучасні проблеми цивільно-правової відповідальності: матеріали цивільно-правової відповідальності: матеріали XXIII науково-практичної конференції, присвяченої 103-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента АН УРСР, ректора Харківського юридичного інституту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова (м. Харків, 7 лютого 2025 р.)*. Харків: ЕКУС, 2025. 367 с.
24. Федосєв П. Поняття та сутність у сфері оновлення цивільного законодавства України. *Юридичний вісник*. 2021. № 5. С. 71-77.
25. Хряпченко В.П. Актуальні проблеми цивільного права України у контексті євроінтеграції. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. № 8 (8). С. 214-225. <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/15736/15808>
26. Цибань А.А. До питання цивільно-правової відповідальності за порушення виконання договору про надання послуг із централізованого опалення. *Київський часопис права*, 2022. №4. С. 143-148.
27. Цибань А.А. Цивільно-правовий та адміністративний аспект обмежувальних заходів протидії домашньому насильству. *Часопис цивілістики*. 2025. № 56. С. 93-98.
28. Чаплик І. Ознаки реквізиції за цивільним законодавством України. *Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції*, 10 грудня 2021 р. м Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. С. 384-387.
29. Шипков Є.О. Цивільні правовідносини та цифровізація. *Часопис цивілістики*. 2025. № 57. С. 109-113.

	30. Шишка Н.В. Щодо відшкодування шкоди, завданої використанням технологій штучного інтелекту: стан правового регулювання в Україні та досвід ЄС. <i>Проблеми цивільного права та процесу: тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 98-й річниці від дня народження О. А. Пушкіна (Вінниця, 19 травня 2023 р.)</i>. 2023. С. 272-279. 31. Якубівський І.Є. Цивільно-правовий режим об'єктів, згенерованих штучним інтелектом. <i>Науковий вісник Ужгородського Національного Університету</i>. Серія ПРАВО. 2024. № 82: ч.1. С. 355-361.
--	--

Інформаційні ресурси в Інтернеті	http://www.rada.gov.ua Офіційний веб-сайт Верховної Ради України http://www.kmu.gov.ua Урядовий портал – єдиний веб-портал органів виконавчої влади України https://ombudsman.gov.ua – Уповноважений Верховної Ради з прав людини http://www.minjust.gov.ua - Міністерство юстиції України https://supreme.court.gov.ua – Верховний Суд https://ccu.gov.ua/index.php - Конституційний Суд України http://lib.rada.gov.ua – Бібліотека Верховної Ради України http://www.lsl.lviv.ua – Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника http://www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
----------------------------------	---

6. Контрольні заходи	
Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань

Схема нарахування балів (складові оцінювання результатів навчання)			
Пункт оцінки	% підсумкової оцінки або максимальна оцінка в балах	Групове чи індивідуальне оцінювання	Посилання на РН
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	60		
• усне опитування	30	Групове та індивідуальне	ПРН1, ПРН 2, ПРН3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18
• індивідуальні завдання	15	Індивідуальне	ПРН1, ПРН 2, ПРН3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 17, ПРН18
• вирішення практичних завдань	15	Індивідуальне	ПРН1, ПРН 2, ПРН3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 17, ПРН18
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	40		

• письмова компонента	20	Індивідуальне	ПРН1, ПРН 2, ПРН3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 17, ПРН18
• усна компонента	20	Індивідуальне	ПРН1, ПРН 2, ПРН3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 17, ПРН18
Разом за дисципліну	100		

Шкала та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Іспит	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої має глибокі і системні знання, вмiє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	зараховано
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вмiє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	зараховано
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	задовільно	зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	не зараховано
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.	незадовільно	не зараховано

7. Інші застереження щодо вивчення освітнього компонента

Вимоги викладача:	Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, самостійна робота та опрацювання рекомендованої літератури і матеріалів є необхідною умовою. Користування електронними пристроями (телефони, планшети ПК тощо) під час аудиторної роботи дозволяється тільки з дозволу викладача та у відповідних до навчального курсу цілях.
Припущення основних проблем, пов'язаних з реалізацією курсу	Можливе певне ускладнення при вивченні матеріалу стосовно методологічних підходів при співвідношенні вітчизняних та зарубіжних наукових концепцій з точки зору специфіки недостатнього рівня їх соціокультурної обумовленості та недостатнього рівня понятійно-категоріального апарату у студентів. Також передбачаються деякі труднощі в роботі з новітньою літературою та матеріалами іноземною мовою у студентів з низьким рівнем відповідного мовного знання.